

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 598

Din 05.10.2022

Dosar nr.: 167/2021

Petiția nr.: 1842/10.03.2021

Petent:

Reclamat: Ministerul Apărării Naționale

Obiect: posibilă faptă de discriminare în sistemul de învățământ superior militar (academie militară) – prin aplicarea unui tratament diferențiat absolvenților de licee civile, față de absolvenții colegiilor naționale militare la admiterea la specializarea Aviație-Piloți/Radiolocație

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

Direcția de Management și Resurse Umane - Ministerul Apărării Naționale, cu sediul în mun. București, strada Drumul Taberei nr. 79, sector 6 și adresă e-mail dmru@maon.ro

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 1842/22.06.2022 a fost citat petentul, iar prin adresa înregistrată sub nr. 4745/22.06.2021 a fost citată partea reclamată pentru termenul de audiere stabilit de Consiliu la data de 29.06.2021, ora 11.30, ședința de audiere desfășurându-se online pe aplicația Zoom, în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2. Citația nr. 1842/22.06.2022 a fost transmisă cu poșta română, cu formular de confirmare de primire, la dosar existând dovada primirii corespondenței. Citația nr. 4745/22.06.2021 a fost transmisă cu poșta militară. Citațiile au fost de asemenea transmise părților prin e-mail, existând la dosar dovada transmiterii.

5. Procedură legal îndeplinită.

6. La termenul de audieri părțile au fost prezente.

7. Prin adresa înregistrată sub nr. 4844/28.06.2021 petentul a depus note scrise și material probatoriu.

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 4873/28.06.2021 partea reclamată a depus un punct de vedere.

9. Prin adresa înregistrată sub nr. 5633/27.07.2022 petentul a depus concluzii scrise.

10. Prin adresa înregistrată sub nr. 5682/28.06.2022 partea reclamată a depus concluzii scrise.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentului

11. Prin adresa înregistrată sub nr. 1683/04.03.2021, petentul susține că prin Planul de școlarizare pentru anul universitar 2021/2022 Ministerul Apărării Naționale a stabilit condiții speciale pentru absolvenții cursurilor colegiilor militare, aceștia urmând să candideze pe locuri special destinate acestei categorii de absolvenți, situație care crează o diferențiere de tratament cu privire la accesul la sistemul educațional al absolvenților liceelor care nu funcționează în subordinea structurilor militare.

12. Petentul precizează că în luna ianuarie 2021 Direcția de Management și Resurse Umane (DGMRU) din cadrul Ministerului Apărării Naționale a publicat pe site-ul oficial Planul de școlarizare pentru anul universitar 2021/2022, în baza Dispoziției nr. 2/21.01.2021, dispoziție prin care planul de școlarizare a fost impus Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” și inserat în cuprinsul Regulamentului de organizare și desfășurare a concursului de admitere pentru programele de licență în cadrul acestei instituții în anul universitar 2021/2022. Petentul precizează că din analiza acestui regulament rezultă că locurile care vor fi scoase la concurs pentru specializarea Aviație-Piloți sunt diferențiate, în sensul că doar absolvenții de colegii militare pot candida pe numărul majoritar de locuri scoase la concurs (97% din locuri), în timp ce restul candidaților (absolvenții liceelor din afara sistemului militar) pot candida doar pe 2% din locuri, iar un alt procent de 1% este acordat absolvenților din Republica Moldova.

13. Petentul menționează că, în concret, conform planului de școlarizări emis de DGMRU rezultă că pentru specializarea Aviație-Piloți au fost scoase la concurs un număr de 17 posturi, însă modul de ocupare este următorul: 8 locuri pe piloți aeronave (7 locuri se ocupă prin repartiție pentru absolvenți ai colegiilor militare și 1 loc prin concurs); 8 locuri pentru piloți elicoptere (7 locuri se ocupă prin repartiție pentru absolvenți ai colegiilor militare și 1 loc prin concurs); 1 loc pentru Republica Moldova. În concluzie, petentul susține că pentru specializarea Aviație-Piloți orice absolvent de liceu nemilitar va concura pe 2 locuri/țară, în timp ce absolvenții liceelor militare vor concura pe cele 14 locuri anume destinate acestei categorii sociale, modul de ocupare a acestor locuri de către absolvenții liceelor militare reprezentând o discriminare față de absolvenții de licee care doresc să urmeze cursurile Academiei Forțelor Aeriene și care nu au urmat cursurile unor colegii militare.

14. Petentul precizează că unui absolvent de liceu promoția 2020/2021 i se îngădește dreptul de a concura în condiții de tratament egal la sistemul educațional, în vederea accederii într-o academie militară, având în vedere că acest drept de prioritate

nu a fost stabilit absolvenților de colegii militare începând cu anul 2017 – anul când absolventul liceului nemilitar promoția 2021 a optat să urmeze cursurile unui liceu civil, în ideea că există o predictibilitate a sistemului de învățământ (urmărind în final să acceadă în academia militară pentru a deveni pilot de exemplu).

15. Petentul consideră că, prin planul de școlarizare sus-menționat, este clar stabilită o situație de principiu în sensul în care majoritatea covârșitoare a locurilor scoase la concurs sunt alocate absolvenților de colegii militare, iar pentru civili s-au alocat 1 sau 2 locuri la fiecare specialitate sau nu s-a alocat niciun loc (specialitatea radiolocație). Astfel, situația totală a locurilor se prezintă astfel: din totalul de 107 locuri scoase la concurs, 97 sunt alocate absolvenților de colegii militare, iar 10 locuri sunt alocate celorlalți absolvenți din sistemul civil de educație.

16. În concluzie, petentul solicită constatarea unei fapte de discriminare create prin stabilirea locurilor pentru accesarea în cadrul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” într-un procent majoritar covârșitor pentru absolvenții colegiilor militare, categoriei sociale a absolvenților liceelor civile fiindu-le reduse șansele de a accede în această instituție în procent de 98%.

17. Petentul consideră că această practică stabilită de către DGMRU nu este justificată în mod obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acestui scop nu sunt adecvate și necesare, dimpotrivă prin această practică se restrânge categoria persoanelor eligibile pentru o funcție militară la absolvenții colegiilor militare, creându-se, în mod nejustificat, premisa că aceștia din urmă sunt superiori și că trebuie avantajați. Petentul susține faptul că instituția pârâtă nu poate invoca principiul proporționalității, în sensul că a acordat o anumită prioritate participării la concursul pentru accesarea în academia militară a absolvenților de colegii militare – ca o primă de loialitate, câtă vreme restrângerea adusă absolvenților de licee civile este în majoritatea covârșitoare (participare pe 2% la locurile scoase din concurs). De asemenea, petentul susține că nu există nici o dispoziție legală care să împiedice participarea celor două categorii de absolvenți la concursul menționat, în condiții de egalitate de șanse.

18. Petentul menționează faptul că este tatăl unui absolvent de liceu civil, care intenționează să se înscrie la concursul de admitere în sistemul de învățământ superior militar, iar discriminarea îl vizează în mod indirect, pe acesta și pe familia sa, întrucât toate planurile imediate de viitor ale unui copil sunt susținute cu ajutorul părinților.

19. De asemenea, petentul solicită CNCD să dispună obligarea părții reclamate să publice în mass media un rezumat al hotărârii prin care se constată săvârșirea faptei de discriminare, precum și să dispună orice măsură necesară pentru înlăturarea consecințelor acestei fapte, în vederea restabilirii principiului egalității de tratament între absolvenții de licee care doresc să se înscrie la concursul de admitere în cadrul Academiei Forțelor Aeriene, promoția 2021/2022. De asemenea, petentul solicită să i se comunice modul de soluționare a acestei petiții prin poștă.

20. Petentul anexează următoarele probe: postarea planului de școlarizare universitară pentru unitățile MAn; postarea Regulamentului de organizare și desfășurare a concursului de admitere în Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, pentru anul universitar 2021/2022

21. Prin adresa înregistrată sub nr. 5633/27.07.2021, petentul a depus concluzii scrise, prin care solicită să se constate că, prin modul de organizare al concursului de admitere la Academia Fotelor Aeriene „Henri Coandă”, respectiv prin stabilirea unor locuri preferențiale pentru absolvenții liceelor militare în proporție de 97% din totalul locurilor scoase la concurs (la specializarea Aviație-Piloți), chiar 100% (în cazul specializării Radiolocație), Ministerul Apărării Naționale a procedat la o discriminare față de restul persoanelor care doresc să participe la concurs și care nu se bucură de șanse egale în acest concurs.

22. Petentul susține că pe parcursul anilor trecuți totii candidații concureau pe aceleași posturi, absolvenții de liceu militar neavând asigurate locuri distincte, accesul la educație fiind astfel asigurat în mod egal tuturor candidaților, însă la admiterea pentru anul universitar 2021/2022 au fost stabilite locuri preferențiale pentru absolvenții liceelor militare, fără a se justifica în mod obiectiv scopul legitim care a stat la baza acestei „strategii”.

23. Petentul precizează că, în cadrul dezbaterilor desfășurate în cadrul ședinței de audiere organizată de către CNCD în data de 29.06.2021, reprezentantul MApN a invocat doar argumente care probează existența discriminării și nicidecum justificarea motivelor care au generat-o, susținând că este justificat să fie favorizați absolvenții liceelor militare deoarece statul cheltuie sume importante de bani cu aceștia. Petentul menționează că reprezentantul MApN a mai susținut că absolvenții liceelor militare au deja deprinderile necesare vieții militare, spre deosebire de absolvenții civili, afirmație pe care o consideră o falsă prezumție întrucât aceste deprinderi pot fi verificate printr-un examen/test special, dar în condiții de egalitate (absolvenții liceelor militare, care au deprinderile consolidate, având oricum șanse sporite de a promova examenul/testul, față de un civil). De asemenea, petentul consideră că argumentul prezentat de reprezentantul M.Ap.N. în susținerea pledoariei sale, mai exact apariția pandemiei de Sars-cov-2, nu are nicio înrâurire din perspectiva organizării examenului de admitere la această academie pentru anul 2021/2022. Petentul menționează că această pandemie nu a fost avută în vedere în anul precedent, în ciuda efectelor dezastruoase pe care le-a produs, câtă vreme admiterea în anul universitar 2020/2021 s-a făcut fără discriminare, toți candidații participând la concurs pentru aceleași locuri (nu au fost alocate locuri doar absolvenților liceelor militare).

24. Prin adresa înregistrată sub nr. 4844/28.06.2021 petentul a depus note scrise. Petentul susține faptul că în planul de școlarizare din anul 2016 nu au existat criterii de diferențiere între candidați, în funcție de școlile absolvite. De asemenea, petentul afirmă că în documentul "Raport de autoevaluare" chiar școala precizează că admiterea s-a făcut transparent, fără discriminare și cu șanse egale, pentru totii candidații. Pe cale de consecință, petentul susține că nu înțelege de ce nu s-a păstrat în continuare acest principiu.

Sușinerile părții reclamate

25. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 4873/28.06.2021, partea reclamată susține următoarele:

- conform art. 176 alin. (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, *„Formele de organizare a învățământului, admiterea la studii, derularea programelor de studii, finalizarea studiilor, autorizarea și acreditarea instituțiilor de învățământ în învățământul superior militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, se supun procedurilor și condițiilor aplicabile instituțiilor de învățământ superior civil.”*

- art. 176¹ stipulează, la alin. (1), că *„Prin excepție de la prevederile art. 176 alin. (4). admiterea absolvenților cu diplomă de bacalaureat ai învățământului liceal militar la programele de studii universitare de licență din instituțiile de învățământ superior militar din Ministerul Apărării Naționale se realizează prin repartiție, pe baza mediei de repartiție și a opțiunilor exprimate de candidați, în limita locurilor rezervate acestora prin planul de școlarizare.”*, respectiv, la alin. (2) că *„Procedura de repartiție și calculul mediei de repartiție se stabilesc prin metodologie elaborată de Ministerul Apărării Naționale.”*

26. În baza și pentru aplicarea prevederilor legale mai sus menționate, partea reclamată susține că a fost emisă Dispoziția șefului Direcției Generale Management Resurse Umane nr. 2/2021 privind Metodologia de admitere prin repartiție a absolvenților colegiilor naționale militare, promoția 2021, în instituțiile de învățământ superior militar, în anul universitar 2021-2022, care reglementează doar aspecte procedurale legate de organizarea și desfășurarea admiterii.

27. De asemenea, partea reclamată afirmă că, în ceea ce privește cifrele de școlarizare și criteriile de selecționare a candidaților pentru învățământul superior militar, temeiul juridic al stabilirii acestora de către Ministerul Apărării Naționale se regăsește, de asemenea, la art. 176 alin. (3) astfel: *„Structura organizatorică, oferta de școlarizare care conține profilurile, programele de studii, cifrele anuale de școlarizare, criteriile de selecționare a candidaților pentru învățământul superior militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională se stabilesc, după caz, de Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Serviciul Român de Informații și alte instituții cu atribuții în domeniile apărării, informațiilor, ordinii publice și securității naționale, potrivit specificului fiecărei arme, specializări, nivel și formă de organizare a învățământului, în condițiile legii.”*

28. Partea reclamată afirmă că punerea în aplicare a dispozițiilor art. 176 alin. (3) din Legea educației naționale nr. 1/2011 s-a concretizat, la nivelul conducerii Ministerului Apărării Naționale, prin cuprinderea, la art. 5 alin. (1) lit. b) din Instrucțiunile privind organizarea și funcționarea sistemului de recrutare, selecție și formare profesională inițială a candidaților la profesia militară, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M. 217/2019, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 987 din 09.12.2019, cu modificările și completările ulterioare, a prevederii că *„În baza nevoilor de asigurare cu personal militar ale Ministerului Apărării Naționale, Direcția generală management resurse umane elaborează [...] Planul de școlarizare în unitățile/instituțiile de învățământ militar.”*

29. Partea reclamată afirmă faptul că Planul de școlarizare al Ministerului Apărării Naționale pentru anul universitar/ școlar/de instruire 2021-2022 a fost elaborat de Direcția Generală Management Resurse Umane, potrivit nevoilor de pregătire comunicate de structurile beneficiare din Ministerul Apărării Naționale și din alte instituții ale sistemului de apărare, ordine publică și securitate națională, la care s-au adăugat solicitările primite de la Ministerul Apărării din Republica Moldova.

30. De asemenea, partea reclamată susține faptul că Planul este aprobat de către Ministrul Apărării Naționale, iar cifrele de școlarizare aferente instituțiilor de învățământ superior militar se regăsesc și în Hotărârea Guvernului nr. 477 din 21 aprilie 2021 privind aprobarea cifrelor de școlarizare pentru învățământul preuniversitar de stat și pentru învățământul superior de stat, în anul școlar/universitar 2021 – 2022; astfel, așa cum se poate observa din modul de distribuire a cifrelor de școlarizare în Plan, chiar dacă în cazul unor specialități militare locurile sunt, într-adevăr, repartizate cu prioritate absolvenților colegiilor naționale militare, în ansamblu, acestora le sunt rezervate aproximativ o treime (37.77%) din totalul locurilor disponibile, inclusiv cele cu taxă, respectiv puțin peste jumătate (56,85%) din locurile finanțate de la bugetul de stat; totodată, sunt și specialități militare la care ponderea majoritară o dețin locurile scoase la concurs pentru candidații proveniți din mediul civil {de exemplu, la Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, pentru specialitatea militară Logistică, 80% din locuri sunt scoase la concurs pentru candidații civili, iar la Academia Tehnică Militară „Ferdinand I”, absolvenților colegiilor naționale militare le revin doar aproximativ un sfert (28,61%) din totalul locurilor, respectiv o treime (31.77%) din cele finanțate de la buget}.

31. Partea reclamată afirmă că statisticile prezentate mai sus ilustrează faptul că situația reclamată de petiționar privind locurile scoase la concurs la Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, specializarea Management în aviație, specialitatea militară Aviație-Piloți este una particulară care, abordată în mod izolat, poate conduce la concluzia eronată că nu toți tinerii cetățeni ai României beneficiază, în mod echitabil, de acces la o carieră de ofițer, absolvenții colegiilor naționale militare fiind privilegiați în acest sens. Partea reclamată afirmă faptul că, dimpotrivă, distribuția cifrelor din Plan reflectă în mod evident dispozițiile art. 176 alin. (3) din Legea educației naționale nr. 1/2011, conform cărora cifrele anuale de școlarizare și criteriile de selecție sunt stabilite potrivit specificului fiecărei arme și specializări; acest specific determină condiționarea accesului la anumite specialități militare de îndeplinirea anumitor criterii, esențiale pentru asigurarea resursei umane de care Armata României are nevoie pentru a face față provocărilor actuale și de perspectivă ale mediului de securitate; astfel, pentru armele de luptă, în general, dar în special pentru cele precum Aviația, care sunt sau urmează să fie înzestrate cu tehnică de ultimă generație, armata trebuie să se asigure că viitorii ofițeri dovedesc, pe lângă îndeplinirea criteriilor cuantificabile și măsurabile prin probele de selecție și admitere, anumite deprinderi și aptitudini care, în cazul absolvenților colegiilor naționale militare, s-au format și dezvoltat pe parcursul celor patru ani de liceu, ca rezultat al socializării militare primare și ai familiarizării cu rigorile stilului de viață cazon, pe care și l-au asumat încă de la vârsta de 14-15 ani.

32. De asemenea, partea reclamată menționează faptul că la înmatricularea în clasa a IX-a, între Ministerul Apărării Naționale și fiecare dintre acești elevi s-a încheiat

un Angajament, după modelul prevăzut în anexa la Instrucțiunile privind organizarea și funcționarea colegiilor naționale militare aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M 110/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 770 din 23 octombrie 2014; prin acest angajament, ministerul și-a asumat, printre altele, așa cum se prevede la punctul IV. 1 lit. d) obligația de a asigura „*condiții ca, după absolvirea colegiului național militar cu diplomă de bacalaureat, să participe la admiterea în învățământul superior militar, după ce a fost declarat/declarată "admis" la selecția organizată în acest scop, în raport cu nevoile Ministerului Apărării Naționale, cu opțiunile elevului/eleveii și cu aptitudinile și rezultatele obținute de eiev/elevă la învățatură și comportare.*”

33. Partea reclamată susține, totodată, că în calculul mediei de repartiție a acestor absolvenți, pe locurile care le-au fost rezervate, este inclus rezultatul la proba de verificare a cunoștințelor care se susține la aceleași trei discipline, ca și în cazul candidaților care participă la admitere pe locurile scoase la concurs.

34. Partea reclamată precizează că scoaterea la concurs a unui număr mic de locuri pentru candidații din mediul civil la specializarea Management în aviație, specialitatea militară Aviație - Piloți, nu constituie un element de noutate al admiterii din acest an, măsura fiind implementată, în temeiul dispozițiilor de mai sus, încă din anul 2020, potențialii candidați din mediul civil având astfel posibilitatea de a se reorienta, fie spre o carieră de pilot în aviația civilă, fie spre o carieră militară într-o altă specialitate, mai accesibilă, dintre cele pentru care se asigură pregătirea la Universitatea Națională de Apărare „Carol I” sau Academia Tehnică Militară „Ferdinand”, probele concursului de admitere fiind aceleași, iar criteriile de selecție mai ușor de îndeplinit.

35. Prin adresa înregistrată sub nr. 5682/28.07.2021, partea reclamată a depus concluzii scrise prin care a solicitat respingerea sesizării pe cale de excepție, iar pe fond, ca neîntemeiată.

36. Partea reclamată afirmă că, luând în considerare modul de redactare a sesizării, petentul solicită, în mod indirect, inclusiv abrogarea dispozițiilor art. 176 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, pe considerente strict personale (ex. *“alocarea preferențială a locurilor către absolvenții colegiilor naționale militare”, „aceștia din urmă sunt superiori care trebuie avantajați”, “prin această alocare au fost discriminați absolvenții colegiilor/liceelor civile care nu beneficiază de șanse egale la admitere cu absolvenții colegiilor militare ...”*), caz în care, problematica în discuție ar putea fi, eventual, una de control al constituționalității, potrivit reglementărilor art. 146 lit. d) din Constituția României, republicată și ca urmare Consiliul nu are competența legală să soluționeze cererea.

37. Partea reclamată consideră că o obligație care revenea petentului și pe care acesta nu și-a îndeplinit-o este aceea a indicării unui criteriu prevăzut de art. 2 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, în baza căruia se consideră o persoană discriminată. Totodată, este de reținut faptul că, în speță, cererea reclamantului nu este însoțită de documente relevante sau utile, din cuprinsul cărora să rezulte elemente care să poată face dovada existenței unei discriminări.

38. Partea reclamată afirmă că, pe fondul problemei, urmare a analizei cererii ce face obiectul prezentului dosar, reiese faptul că petentul se consideră discriminat de către

Ministerul Apărării Naționale - Direcția Generală Management Resurse Umane, entitate care, în opinia acestuia, prin emiterea Metodologiei de admitere prin repartizare a absolvenților colegiilor naționale militare, promoția 2021, în instituțiile de învățământ superior, aprobată prin Dispoziția nr. DGMRU 2 din 21 ianuarie 2021, a încălcat prevederile constituționale referitoare la egalitatea în drepturi, dând astfel naștere la „șanse actuale foarte mici de a ocupa un loc în instituțiile militare de învățământ”.

39. Totodată, partea reclamată susține că, din lecturarea petiției, se poate conchide că, în esență, argumentația petentului este construită exclusiv pe considerente de ordin personal, iar elementul subiectiv care stă la baza formulării cererii îl constituie nemulțumirea cu privire la proiectarea Metodologiei mai sus arătată.

40. De asemenea, în ceea ce privește speța în cauză, respectiv modul de repartizare a locurilor care au fost scoase la concurs la academiile militare, partea reclamată semnalează apariția în ansamblul cadrului normativ al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2020 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, normă juridică ce reglementează domeniul în cauză într-o manieră distinctă, prin introducerea art. 176.

41. Raportat la cazul de față, în ceea ce privește presupusele fapte de discriminare invocate de petent, partea reclamată susține că acestea nu pot intra sub incidența actului normativ de referință, nefiind îndeplinită, în primul rând, condiția existenței scopului menționat de norma juridică în cauză. De altfel, sub acest aspect, partea reclamată solicită Consiliului să analizeze faptul că reținerea scopului incriminat prin dispozițiile art. 2 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 (*existența unei conduite culpabile a emitentului actului criticat n.n.*) este, în mod vădit, imposibilă, nefiind admis ca, pe parcursul procedurilor desfășurate în fața Consiliului, să se statueze în sensul lipirii de efecte juridice a anumitor acte normative pe motiv că acestea sunt discriminatorii.

IV. Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil/ jurisprudența

42. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Ordinul nr.144/2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicat în Monitorul Oficial nr. 348 din 6 mai 2008:

- ✓ art. 28: „Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență când în mod vădit constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată.”
- ✓ art. 29: „Excepția de necompetență poate fi ridicată de reclamat sau de membrii Colegiului director și în cursul soluționării petiției, sub condiția prevăzută la art. 30.”
- ✓ art. 30: „(1) Excepția de vădită necompetență se pune în dezbateră petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere. (2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.”
- ✓ art. 31: „(1) Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul. (2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.”
- ✓ art. 32: „Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență prin hotărâre a Colegiului director.”

- ✓ art. 36: "Consiliul soluționează excepția prin hotărâre a Colegiului director."
- ✓ art. 37: "În situația respingerii excepției prin reținerea obiectului raportat la prevederile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată, aceasta se motivează odată cu fondul în hotărârea prin care se soluționează petiția, potrivit prezentei proceduri interne."
- ✓ art. 63: „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”, pronunțându-se cu prioritate asupra excepției.”

O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată:

- ✓ art. 2 alin. (1): „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Constituția României, revizuită:

- ✓ art. 1 alin. (3) - Statul român: „România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”
- ✓ art. 4 alin. 2 - Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni: “(2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”
- ✓ art. 15 alin. (1) – Universalitatea: „Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”
- ✓ art. 20 - Tratatul internațional privind drepturile omului: „(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.”
- ✓ art. 32 alin.1 - Dreptul la învățătură “(1) Dreptul la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cel profesional, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instrucție și de perfecționare.”

art. 176^A1 din Legea educației naționale nr. 1/2011

- ✓ “(1) Prin excepție de la prevederile art. 176 alin. (4), admiterea absolvenților cu diplomă de bacalaureat ai învățământului liceal militar la programele de studii universitare de licență din instituțiile de învățământ superior militar din Ministerul Apărării Naționale se realizează prin repartiție, pe baza mediei de repartiție și a opțiunilor exprimate de candidați, în limita locurilor rezervate acestora prin planul de școlarizare. (2) Procedura de repartiție și calculul mediei de repartiție se stabilesc prin metodologie elaborată de Ministerul Apărării Naționale.”

V. Principiile de analiză

43. Potrivit art. 2 alin.1 din O.G.137/2000 republicată, **pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:**

- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile;
- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege.

44. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă.”*

45. În practica jurisdicțională a Curții Constituționale s-a statuat în mod constant că principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice nu presupune uniformitate ci, dimpotrivă, soluții diferite pentru situații diferite. Principiul egalității impune, de aceea, un tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite, în caz contrar el presupunând un drept la diferențiere (Decizia nr. 6/1996, publicată în M. Of. nr. 23/1996).

46. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie **criteriul interzis** de legiuitorul național prin art. 2 alin 1, textul de lege prezentând sub forma unei enumerări cu caracter determinat criteriul de *„rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată”*; caracterul neexhaustiv al enumerării este dat de însăși sintagma „sau orice alt criteriu” alăturată criteriilor exprese, sintagmă care oferă posibilitatea reținerii oricărui alt criteriu nespecificat de lege, dar care este materializat ca fapt determinant în săvârșirea unei fapte de discriminare. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definit în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale ipso facto, ca circumstanță concretizată, materializată, constituind însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării.

47. Conform cazuisticii CEDO, criteriile trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (*Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei*, 7 decembrie 1976, §56). *„Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele”* (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „*orice altă*

situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §62).

48. Discriminarea directă presupune o **legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică** și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratament diferențiat) și impun a analiza un criteriu interzis invocat de petent, care constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

49. De asemenea, o faptă poate fi considerată faptă de discriminare dacă **atinge un drept**, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

50. Astfel, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

51. Potrivit O.G. nr. 137/2000, republicată, una dintre condițiile pentru ca o faptă să fie discriminatorie este lipsa unei justificări obiective, legitime, necesară sau proporțională în aplicarea tratamentului diferențiat. În acest sens, în conformitate cu prevederile art. 5 din O.G. nr. 137/2000, justificată obiectiv poate fi diferența de tratament bazată pe o caracteristică legată de criteriile prevăzute la art. 2 alin. (1), atunci când, în temeiul naturii activităților ocupaționale sau al contextului în care acestea se desfășoară, o asemenea caracteristică reprezintă o cerință profesională.

VI. Motivele de fapt și de drept

52. În fapt, examinând conținutul petiției, Colegiul director reține că este chemat să se pronunțe cu privire la alocarea diferențiată a locurilor univesitare în instituțiile de învățământ militar pentru două categorii de absolvenți.

53. Pe cale de excepție, în conformitate cu prevederile art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008, **Colegiul director urmează să analizeze excepția necompetenței** Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, raportat la domeniul de aplicare al prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată, invocată de către partea reclamată. **Constatând că este investit să se pronunțe asupra potențialelor efecte discriminatorii rezultate dintr-un act administrativ cu caracter normativ ce aparține eminementei puterii executive** (*precum Ordinul ministrului apărării naționale nr. M. 217/2019 prin care se aprobă Instrucțiunile privind organizarea și funcționarea sistemului de recrutare, selecție și formare profesională inițială a candidaților la profesia militară*,

instrucțiuni în baza cărora a fost emis Planul de școlarizare al Ministerului Apărării Naționale pentru anul universitar/ școlar/de instruire 2021-2022) și prin care se stabilesc aspecte privind implementarea unei legi (*Legea educației naționale nr. 1/2011*), **iar nu dintr-un act normativ emis de către puterea legislativă față de care instituția Consiliului nu se poate pronunța în sensul constatării existenței unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale (astfel cum s-a pronunțat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008), Colegiul director admite că are competența ratione materiae de a analiza aspecte ce privesc diminuarea șanselor de admitere în cadrul instituțiilor de învățământ superior militar a două categorii diferite de persoane (respectiv absolvenți ai liceelor/colegiilor civile și absolvenți ai unităților de învățământ militare), respinge excepția sus-menționată și se pronunță pe fond.**

54. Colegiul director constată că, prin Planul de școlarizare pentru anul universitar 2021/2022 pentru Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, specializarea Management în aviație, specialitatea militară Aviație-Piloți, Ministerul Apărării Naționale a stabilit condiții speciale de admitere pentru absolvenții colegiilor militare, aceștia urmând să candideze pe locuri special destinate acestei categorii de absolvenți.

55. Luând act de prevederile art. 4 alin. 2 din Constituția României care consacră egalitatea între cetățeni, precum și de dispozițiile art. 32 alin. 1 din Constituția României privind garantarea dreptului la învățătură, coroborate actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată. Astfel, Colegiul director analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 alin. 1 din O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

56. În speță, petentul, absolvent al unui liceu/colegiu civil, apreciază că este discriminat prin diminuarea șanselor de admitere în cadrul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, specializarea Management în aviație, specialitatea militară Aviație-Piloți în raport cu absolvenții colegiilor militare. Față de aceasta susținere, Colegiul director ia act de următoarele fapte, astfel cum sunt descrise de petent în cuprinsul sesizării formulate: în luna ianuarie 2021 Direcția de Management și Resurse Umane din cadrul Ministerului Apărării Naționale a publicat pe site-ul oficial Planul de școlarizare pentru anul universitar 2021/2022, în baza Dispoziției nr. 2/21.01.2021, dispoziție prin care planul de școlarizare a fost impus Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” și inserat în cuprinsul Regulamentului de organizare și desfășurare a concursului de admitere pentru programele de licență în cadrul acestei instituții în anul

universitar 2021/2022; **conform regulamentului, locurile scoase la concurs pentru specializarea Aviație-Piloți sunt diferențiate, 97% din locuri fiind alocate absolvenților de colegii militare, 2% din locuri fiind alocate candidaților absolvenți ai liceelor din afara sistemului militar și un procent de 1% a fost alocat absolvenților din Republica Moldova;** astfel, pentru specializarea Aviație-Piloți, au fost scoase la concurs un număr de 17 posturi, din care 8 locuri pe piloți aeronave (7 locuri cu ocupare prin repartitie pentru absolvenți ai colegiilor militare și 1 loc cu ocupare prin concurs), 8 locuri pentru piloți elicoptere (7 locuri cu ocupare prin repartitie pentru absolvenți ai colegiilor militare și 1 loc cu ocupare prin concurs); 1 loc pentru Republica Moldova.

57. Totodată, Colegiul director ia act și de susținerea reclamatului, care arată că distribuția cifrelor din Plan reflectă dispozițiile art. 176 alin. (3) din Legea educației naționale nr. 1/2011, conform cărora cifrele anuale de școlarizare și criteriile de selecție sunt stabilite potrivit specificului fiecărei arme și specializări; acest specific determină condiționarea accesului la anumite specialități militare de îndeplinirea anumitor criterii, esențiale pentru asigurarea resursei umane de care Armata României are nevoie pentru a face față provocărilor actuale și de perspectivă ale mediului de securitate (pentru armele de luptă, în general, dar în special pentru cele precum Aviația, armata având responsabilitatea să se asigure că viitorii ofițeri dovedesc, pe lângă îndeplinirea criteriilor cuantificabile și măsurabile prin probele de selecție și admitere, anumite deprinderi și aptitudini care, în cazul absolvenților colegiilor naționale militare, s-au format și dezvoltat pe parcursul celor patru ani de liceu); de asemenea, la înmatricularea în clasa a IX-a, între Ministerul Apărării Naționale și fiecare dintre acești elevi s-a încheiat un Angajament, după modelul prevăzut în anexa la Instrucțiunile privind organizarea și funcționarea colegiilor naționale militare aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M 110/2014, angajament prin care ministerul și-a asumat, printre altele, obligația de a asigura condiții ca, după absolvirea colegiului național militar cu diplomă de bacalaureat, să participe la admiterea în învățământul superior militar, după ce a fost declarat/declarată "admis" la selecția organizată în acest scop, în raport cu nevoile Ministerului Apărării Naționale, cu opțiunile elevului/elevei și cu aptitudinile și rezultatele obținute de eiev/elevă la învățatură și comportare.

58. Referitor la obiectul prezentei sesizări, Colegiul director retine că fondul problemei a fost reglementat de o noua dispoziție legală, respectiv O.G. nr. 79/2020 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, norma care reglementează domeniul în cauză într-o manieră distinctă, prin introducerea art.1761, care precizează că "(1) Prin excepție de la prevederile art. 176 alin. (4), admiterea absolvenților cu diplomă de bacalaureat ai învățământului liceal militar la programele de studii universitare de licență din instituțiile de învățământ superior militar din Ministerul Apărării Naționale se realizează prin repartitie, pe baza mediei de repartitie și a opțiunilor exprimate de candidați, în limita locurilor rezervate acestora prin planul de școlarizare."

59. Din analiza obiectului petiției raportat la îndeplinirea elementelor constitutive ale faptei de discriminare, Colegiul director reține că, în speță, acestea nu se întrunesc, nefiind vorba de situații comparabile, nefiind astfel încălcat principiul egalității și nici cel al nediscriminării. În continuare, Colegiul director opinează că, din

punct de vedere al accesului la Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, specializarea Management în aviație, specialitatea militară Aviație-Piloți, absolvenții colegiilor militare nu se află în situație comparabilă cu absolvenții colegiilor civile, având în vedere necesitatea unor deprinderi și aptitudini care s-au format și dezvoltat pe parcursul celor patru ani de liceu militar, ca rezultat al socializării militare primare și ai familiarizării cu rigorile stilului de viață cazon; situația diferită rezultă și din obligația reclamatului de a asigura, după absolvirea colegiului național militar, formarea universitară a absolvenților capabili.

60. Prin urmare, Colegiul director decide faptul că, în cazul semnalat de către petent, faptele sesizate nu reprezintă discriminare, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin.(2) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția de necompetență materială, invocată de către partea reclamată raportat la obiectul prezentei sesizări, conform prevederilor Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor, aprobată prin Ordinul Președintelui CNCD nr.144/2008 și publicată în M.Of. nr. 34 din 6 mai 2008;

2. Aspectele sesizate nu reprezintă discriminare, conform prevederilor art. 2 alin.1 din O.G nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată (nu sunt situații comparabile);

3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE– Membru

GRAMA HORIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

Redactată și motivată C.O./S.M.D./H.I.
Data redactării: 14.07.2023/28.11.2022

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu